

**TURUNÇGİLDE AKDENİZ MEYVESİNEĞİ [*Ceratitis capitata* (Wied.)
(Dip.: Tephritidae)] KİTLE HALİNDE TUZAKLA YAKALAMA
STANDART DENEME METODU**

1. DENEME KOŞULLARI

1.1. Kültür Bitkisi ve Çeşidi İle Test Organizmalarının Seçimi

Deneme hedef alınan zararlının öncelikli tercih ettiği turunçgil çeşitlerinden birinde yapılır. Test organizması olarak Akdeniz meyve sineği erginleri hedef alınır.

1.2. Deneme Yerinin Özellikleri

Deneme meyveye yatmış, aynı çeşit ve yaştaki ağaçlardan oluşan ve tuzağın özelliğine göre en az 500 ağaç bulunan bir bahçede yapılmalıdır.

Yürütülen denemelerde bitkiye ilişkin özellikler (yetiştirme tekniği, bitki boyu, taç genişliği, sıra arası ve sıra üzeri mesafe vb.) verilmelidir.

1.2. Deneme Deseni ve Tertibi

Deneme geniş parsel deneme desenine göre yapılmalıdır. Denemede, kitle halinde tuzakla yakalama karakteri yer almalıdır. Parsel büyüklüğü en az 500 ağaç olacak şekilde olmalı ve kullanılacak tuzak sayısı tuzağın özelliğine (etkinliğine) göre belirlenmelidir.

2. DENEMENİN KURULMASI

2.1. Denemeye Alınacak Tuzaklar

Denemeye alınacak tuzakların ticari adı, firması, feromon veya cezbedicinin kimyasal bileşimi ve adı, feromon veya cezbedici miktarı, yayıcı ve tuzak tipi verilmelidir.

2.2. Karşılaştırma Karakteri

Gerekli değildir.

2.3. Uygulama Şekli

2.3.1. Uygulamanın Tipi

Prospektüsüne uygun olarak yapılır.

2.3.2. Kullanılan Tuzağın Tipi

Kullanılan tuzağın tipi ile ilgili olarak prospektüsündeki özellikler belirtilmelidir.

2.3.3. Uygulama Zamanı ve Uygulama Sayısı

Akdeniz meyve sineği popülasyonunu izlemek için, ruhsatlı eşeyssel çekici tuzaklar ergin çıkışını belirlemek üzere yaklaşık ağustos ayı başında, yerden 1.5-2 metre yüksekliğe, ağaçların güney-doğu ve/veya hakim rüzgar yönüne 100 ağaca bir tuzak olacak şekilde asılmalıdır. İzleme amaçlı asılan bu tuzaklarda ilk ergin yakalanır yakalanmaz meyvelerin vurma olgunluğuna ulaşmasına yakın (yaklaşık 1 hafta önce) kitle halinde tuzakla yakalama parseline tuzaklar asılmalıdır. Kitle halinde tuzakla yakalama parseline dışarıdan Akdeniz meyve sineği bulaşmalarını önlemek için parsel kenarındaki her ağaca emniyet şeridi olarak 1 tuzak asılmalıdır. Bu parametreler, kullanılacak ticari tuzağın öneri dozuna göre değişebilir. İzleme tuzağı, kitle halinde yakalama tuzağı ile aynı eşeyi çekecek şekilde seçilmelidir. Eşeyssel çekici tuzaklar deneme sonuna kadar takip edilmeli, kontroller haftada bir olacak şekilde yapılmalıdır. Tuzakların asılma tarihleri ile feromon kapsüllerinin değiştirilme

tarihleri kaydedilmelidir. Kontrol tarihlerinde izleme amaçlı asılan tuzaklarda ve kitle halinde yakalama tuzaklarında yakalanan ergin sayıları kaydedilmelidir. Ayrıca, kontrol tarihlerinde izleme amaçlı asılan tüm tuzaklarda ve denemeye alınan toplam ağaç sayısının % 2'sine denk gelen sayıdaki kitle halinde yakalama tuzağında yakalanan ergin sayıları da kaydedilmelidir.

Kitle halinde yakalama tuzağında erginlerin toplandığı bir tuzak kabı bulunmaması durumunda sadece izleme tuzaklarında yakalanan erginler sayılarak kaydedilmelidir.

Deneme iki farklı bölgede aynı turuncgil çeşidini içeren bahçelerde, en az iki yıl üst üste aynı bahçede yapılmalıdır. İzleme amaçlı asılan tuzaklarda ergin yakalanışı bitmiş ve günlük ortalama sıcaklık 16 °C'nin altına düşmüşse denemeye son verilir.

2.4. Uygulamanın Diğer Zararlılara, Hastalıklara ve Yabancı Otlara Karşı Kullanılan İlaçlarla İlişkileri Hakkında Bilgiler

Eğer hastalıklara karşı ilaçların kullanılması zorunlu ise, bu ilaçlar tüm parsellere homojen bir şekilde uygulanmalıdır. Bu uygulamanın denemeyi en az düzeyde etkilemesi sağlanmalıdır. Uygulama hakkında bilgi verilmelidir.

3. SAYIM VE DEĞERLENDİRME

3.1. Meteorolojik Veriler

Deneme sırasında yağış, sıcaklık, orantılı nem ve rüzgâr hızı, denemenin yapıldığı yerde kaydedilmeli veya en yakın meteoroloji istasyonundan alınmalıdır. Deneme süresince şiddetli kuraklık, sağanak yağış, dolu vb. gibi deneme sonucunu etkileyecek ekstrem hava koşulları da kaydedilmelidir.

3.2. Sayım Şekli, Zamanı ve Sayısı

Deneme parselinde her hafta tesadüfî olarak seçilen 250 meyvede vuruk kontrolü yapılmalıdır. Meyveler vurma olgunluğuna geldikten sonra işaretlenen 10 ağaçta (sayım ağacı) her hafta yere dökülen meyveler toplanarak vuruklu ve sağlam olarak kaydedildikten sonra bahçeden uzaklaştırılmalıdır. Hasatta ise bu ağaçların tüm meyveleri toplanmalı ve sayılmalıdır. Bu meyvelerden rastgele 250 adet meyve seçilip, seçilen meyveler sağlam ve vuruklu olarak sayılmalı ve vuruk oranı belirlenmelidir. Deneme parselinde gerekli olduğu takdirde ilk yıl bir ilaçlama yapılabilir, ertesi yıl ilaçlama yapılmaz.

3.3. Uygulamanın Verime ve Kaliteye Etkisi

Söz konusu değildir.

3.4. Uygulamanın Hedef Olmayan Organizmalara Etkisi

Tuzak kontrolleri sırasında hedeflenmeyen organizmalar da sayılarak kayıtları tutulmalıdır.

3.5. Uygulamanın Verime ve Kaliteye Etkisi

Gerekli değildir.

4. SONUÇLAR

Her hafta yere dökülen ve hasat zamanındaki sağlam ve vuruklu meyve sayıları belirlenir. Vuruklu meyve oranı saptanarak kitle halinde tuzakla yakalama yönteminin etkinliği (%) bulunur. Değerlendirmede mücadele eşiği esas alınır ve en az % 95 etki aranır.

Not: Böcek gelişme düzenleyicileri, mikrobiyal preparatlar ve Entegre Mücadele Programlarında kullanılmaya uygun, yan etkileri az olan veya olmayan preparatlar için, ilacın özelliğine ve etki şekline bağlı olarak Bakanlığın uygun görmesi halinde metotta gerekli değişiklikler yapılabilir.